

Utveckling av caravan- och campingplatser längs Skärgårdens ringväg

Livskraftsutskottet 10.10.2023 § 57

835/14.02/2023

Beredare

Livskraftschef Maria Leppäkari, tfn 040 525 8995

Föredragande

fornamn.efternamn@pargas.fi

Caravanbilsturism genererar allt mera pengar åt de lokala samhällena som satsar på sådan. År 2022 lämnade caravanbesökare i medeltal 107 € per person och dag på besöksorten (SF-Caravan rf, undersökningen Leirintämatkailu 2022: Tulo- ja työllisyysvaikutukset). Den största andelen går till inkvarteringstjänster (caravanplatser), bränsle, livsmedel och restaurangkostnader. Till skillnad från många andra besöksgrupper så rör caravanare på sig mycket långa säsonger, så mycket som 50 % av caravanarna i Finland rör på sig med sin bil i någon mån året runt. Den potentiella effekten den här gruppen har för det lokala näringslivet är därför på många sätt viktig.

Etablerandet av övernattningsplatser för caravanare kräver service som septiktömning, elektricitet, vatten och avfallshantering. Ytterst rekommendabelt är att också toalettfaciliteter, dusch och bastu etableras. På det sättet genereras en servicenivå som är målinriktad mot de kunder som hämtar mest pengar till regionen. För att göra dylika investeringar möjliga, skapa lönsamhet och möjlighet till tillväxt behöver utvecklingen ha långsiktigt hållbara mål och behöver områdena göras tillräckligt stora för kommersiell lönsamhet. Lönsamhet för drivandet av caravanövernattningsområde vare sig det är fråga om resepark eller regelrätt övernattningsområde nås inte med ett litet antal platser och verksamheten behöver möjligheter att expandera för att möjliggöra stegrande positiva effekter för närsamhället och regionen. Den infra som behövs för caravanbilar motsvarar långt den infra som även tältare behöver, varför en kombination av caravanbils- och tältområde i allmänhet är en bra lösning.

För regelrätt övernattningsområde för caravanbilar bör enligt Räddningsbranschens centralorganisation i Finland (SPEK) och SF Caravan rf mellan 100 m² - 120 m² reserveras per bil. För resepark utan möjlighet till uppsättning av sidotält och bord bör arealen per bil vara minst 80 m².

Skärgårdens ringväg och skärgården har en skriande brist på övernattningsplatser dedikerade åt caravanare. Efterfrågan av caravanplatser i skärgårdsstaden är betydligt större än utbudet. Utredningen gällande möjligheterna att förbättra utbudet på campingplatser i Åboland år 2012 (Utredning av möjligheterna att förbättra utbudet på campingtjänster i Åboland) visar att caravanare i nuläget är tvungna att övernatta på allmänna parkeringsplatser, i gästhamnar (Pargas, Nagu), i park (Nagu), på skogsvägar (Houtskär), på vändplats för bussar (Näsby, Houtskär), vid simstränder, på helikopterlandningsplats (Näsby, Houtskär) och i färjkoer (Galtby). Brist på dedikerade platser nära befintlig service betyder både att skärgårdsstadens näringsliv går miste om viktiga intäkter som stöder upprätthållandet av året om-service, men också att de caravanare som redan nu kommer till området utgör en belastning för den allmänna infrastrukturen och ordningen då fordonen parkerar på för naturen och samhällena känsliga områden som inte är avsedda för ändamålet och som saknar behövlig service. Bristen gäller hela skärgårdsstadens turistiska huvudrutter.

En övergripande plan för hur staden säkrar en bra utveckling av behövliga övernattningsplatser behöver utformas av stadens turismväsende i samarbete

med planläggningsenheten. Störst och mest akut är utmaningarna i Nagu centrum men även övriga kommundelar har bristfälligt med platser och även delvis kvalitativa problem med befintligt service. Den framtida situationen invid Pargas centrum är osäker då det finns utvecklingsplaner för området och kvaliteten på nuvarande byggnader är undermålig. Houtskärs Kittuis har utvecklats i rätt riktning, men har ett mycket begränsat antal platser. På Iniö och Korpo finns inga platser med rätt servicenivå för att nå de ovan beskrivna värdefulla målgrupperna.

Nagu centrum och dess närhet som resepark eller övernattningsområde

Situationen i Nagu centrum med omgivning har gällande caravanturister varit mycket utmanande i flera år, och därför bör situationen där prioriteras. För tillfället ingår i stadens helhetsbedömning av situationen i Nagu följande områden (karts-kiss bifogad), som också förekommit i den tidigare områdesnämndens och den nuvarande skärgårdsnämndens diskussioner:

1. En liten resepark för ca 12 bilar maximalt har anlagts av en företagare ca 600 meter väst om Nagu kyrka. Reseparkens karaktär gör att de ekonomiskt viktigaste och servicesökande kunderna inte använder den.
2. Väster om Framnäs innanför parkområdet finns ett P-1-område med totalareal 2 500 m² som med beaktande av områdets utformning, terräng och rådande säkerhetsbestämmelser kunde rymma maximalt ca 21 caravanbilar. Området har det för caravanare mest attraktiva läget i Nagu centrum och närheten till bland annat restauranger och butiker gör att caravanare här är värdefulla för centrumföretagare. Området är redan på Nagu kommuns tid planerat som småskalig resepark. Området ägs av Pargas kyrkliga samfällighet som är öppna för utarrendering. Området fungerar på grund av den ytterst begränsade arealen inte som en helhetslösning för utmaningen med caravanplatser, men skulle strukturerat avlasta det besvärliga läget i Framnäs. Nagu gästhamns företagare är i princip intresserad av att erbjuda den service som caravangäster behöver genom sina dusch-, wc- och bastufaciliteter genom ersättningsmodell som exempelvis kan bestå i att företaget övervakar och tar ut avgift för verksamheten. Dock räcker inte deras servicefaciliteters (wc, dusch och bastu) storlek till för ytterligare bruksmängder, och dessa flaskhalsar behöver lösas före detta område kan tas i bruk. Vid diskussioner med Nagus föreningar och invånare har det rått mycket delade och delvis kritiska åsikter gällande ibruktagandet av området.
3. Pargas kyrkliga samfällighet vill med markförsäljning och/eller utarrendering stöda utvecklingen av skärgårdsstaden och de aktuella områdena omfattar bland annat skogs- och strandområdet öster om Nagu prästgård. Området i fråga har en total möjlig areal på 17 000 m² / 1,7 ha vilket ifall samfälligheten så beslutar möjliggör plats för upp till omkring 150 caravanare samt tältare. Området ligger på ca 700 meters / 10 minuters gångavstånd från Nagu centrums service och stöder på så sätt väl det lokala näringslivet. Det här området har ett stort potential för turismen, utgör en mycket dragningskraftigt område för välbetalande kunder och skulle rymma många olika slags aktiviteter både för invånare och besökare samtidigt (exempelvis vattensportcenter, rekreation, restaurang och mer behövlig bryggkapacitet) och är ett viktigt område för staden att satsa långsiktigt på.
4. Den privata fastigheten 445-573-2-136 på ca 2 800 m² (invid Krogströmmen, söder om Skägrådsvägen), stadens angränsande område och angränsande upplandsområde som hänvisas till i invånarinitiativet ses i diskussioner med den tidigare områdesnämnden och staden som ett i framtiden viktigt skyltfönster för Nagu som det första som möter den som kommer in i Nagu

centrum och ett område som bör planeras i enlighet med det. Skärgårdsnämnden uttryckte dock den 2.3 2023, §23 ett önskemål att staden intensifierar förhandlingarna med markägare gällande eventuellt köp av området för ändamål att etablera småskaliga ståtplatser för caravanbilar. Nämnas för dock att området består av lösa muddermassor, att området till sin storlek är för begränsat för kommersiellt lönsam verksamhet och att området inte har de särdrag som är viktiga för väl betalande kunder.

Ärendet presenteras av turismchef Benjamin Donner.

Kompletterande material	Skärgårdsnämnden 2.3 2023 § 20 Stadsstyrelsen 23.1 2023 § 26 Karta över caravanområden i Nagu Slutrapport av utredning av möjligheterna att förbättra utbudet på campingtjänaster i Åboland, 2012
Instyrningsförslag	1. Utskottet anser att staden bör ombesörja att behövt arbete görs för att säkra bäst möjliga resultat för det av Kyrkliga samfälligheten ägda området öster om Nagu prästgård (punkt tre ovan).2. Utskottet vill se att staden arbetar för en snabb lösning för den undermåliga situationen gällande det av staden ägda området Solliden intill Pargas centrum.3. Utskottet anser så som skärgårdsnämnden ber om 2.3 2023 § 20 att säkra att det i alla kommundelar finns avgiftsbelagd septiktömning för caravanbilar.5. Utskottet ber stadens turismväsende att i samarbete med planläggningsenheten uppgöra en plan för hur staden kan säkra en ändamålsenlig utveckling av behövt övernattningsplatser inom hela skärgårdsstadens område. Planen presenteras för livskraftsutskottet under vintern.
Diskussion	Caravanturismen har ökat betydligt i hela landet, men Pargas har för närvarande begränsad kapacitet att ta emot besökare. Antalet tillgängliga platser är otillräckliga och utgör en påfrestning för området. Caravanturister har potential att dra nytta av Pargas stads service. De reser med sina husvagnar och husbilar året om. Situationen i Nagu för tillfället är ohållbar. Det skulle krävas en strategi för att hantera denna situation.
Instyrning	En kartläggning över servicebehovet (palvelutarvearvio) behövs innan livskraftsutskottet kan ta ställning till enskilda camping- och caravanplatser. Utskottet tar heller inte ställning till Sollidens camping i Pargas, innan man vet hur Havis-projektet framskrider. Utskottet anser så som skärgårdsnämnden 2.3 2023 § 20, att det i alla kommundelar bör finnas avgiftsbelagd septiktömning för caravanbilar.
Delgivning	Stadsstyrelsen, näringslivschefen, turismchefen
